

– спеціалістів – осіб, які працюють з інформаційною системою. Ключову позицію в інформаційній системі займає система обробки даних [2].

Програмні комплекси дозволяють розв'язувати задачі менеджменту сучасного навчального закладу. Вони автоматизують функції кожного із учасників навчально-виховного процесу. Керівникам навчального закладу допомагають у веденні документації (алфавітна книга, особові справи учнів та співробітників, автоматичне формування різноманітних звітів та ведення статистики), розкладу (оперативне датування календарних планів та записів у журналі), обліку руху учнів та складанні автоматичних оперативних звітів, моніторингу навчального процесу та за допомогою конструкторів звітів, моніторингу якості навчання засобом виведення графіків та карт успішності учнів (за предметами, середніми оцінками, учителями тощо), моніторингу відвідувань учнів засобом виведення тематичних звітів, складанню шкільної системи документообігу та автоматизації складання статистичної звітності для управлінь (відділів) освіти. Батькам та учням дозволяє оперативно контролювати успішність та відвідування дитини через Інтернет (електронний класний журнал та щоденник), або отримувати цю інформацію через мобільний телефон, а також спілкуватися з учителями та адміністрацією. Педагогам надає можливість вести класний журнал, працювати з розкладом та календарними планами, проводити тестування учнів, готувати відео уроки.

Управління важлива складова педагогічної науки. Стратегічною лінією інформатизації управління необхідно вважати використання потужного інформаційного ресурсу з метою розвитку освіти.

Список використаних джерел:

1. Пономаренко Г. Інформатизація управління навчальним закладом // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.kbuara.kharkov.ua>
2. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://pidruchniki.com/>
3. Кравчина О. Розвиток ІКТ компетентності вчителів в процесі впровадження автоматизованих систем управління // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>
4. Мармаза О.І. Основи теорії менеджменту // [Електронний ресурс] Режим доступу: dspace.hnpu.edu.ua

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ УМСА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Сербін С.І., Тарасенко Я.А., Тихонова О.О.
(Полтава, Україна)

У останні 15 років в Україні проходять масштабні зміни у галузі вищої освіти, медичної зокрема: у 2005 році міністр освіти України Станіслав Ніколаєнко в Бергені (Норвегія) підписав Болонську декларацію від імені України [2]. Це стало відправною точкою переходу від радянської моделі вищої освіти до європейських стандартів надбання професійних знань та умінь. Болонський процес на рівні держав європейської спільноти був започаткований підписанням міністрами освіти від імені своїх урядів документа, який назвали «Болонська декларація» (1999 р.) [2].

Важливою ланкою при підготовці майбутніх медиків у контексті Болонського процесу для навчальної діяльності є самостійна робота [5], а її надважливою складовою є сучасні інформаційні технології [6], особливо для іноземних студентів, кількість яких з кожним роком збільшується [1]. Як різновид самостійної роботи використовується комп'ютерне тестування (вирішення ситуаційних задач) при відпрацюванні пропущених практичних та лекційних занять у комп'ютерних класах Української медичної

стоматологічної академії (УМСА). Бази тестових завдань для відпрацювання – питання з варіантами можливих відповідей є у відкритому доступі (в індивідуальному акаунті) для кожного студента.

Необхідність реформування вищої освіти викликана багатьма факторами, а саме: існуюча конкуренція між закладами освіти по галузям, збільшення самостійності у творчих наробках студентів та відкритість сучасної освіти у світі у порівнянні з радянською моделлю освіти, яка була практично не інтегрована до світового освітнього простору. Тому застосування сучасних комп'ютерних технологій має актуальність для підвищення контролю та якості отримання знань студентами [6].

На кафедрі анатомії людини УМСА вивчають дисципліну «Анатомія людини» трьома мовами (українська, російська, англійська) за такими спеціальностями: 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» студентами з нормованою та скороченою формами навчання. Особливе значення при викладанні анатомії.

Комп'ютерний клас на кафедрі анатомії УМСА був облаштований у лютому 2019 року. Він складається з 16 персональних комп'ютерів, які під'єднані до головного серверу УМСА з базами тестів для комп'ютерного контролю. Тестовий контроль проводиться на останньому занятті перед підсумковим модульним контролем та у день складання семестрової підсумкової атестації. Тестування є складовою частиною іспиту – першим питанням.

За спеціальністю «Стоматологія» проводиться тестування за двома модулями: «Анатомія опорно-рухового апарату. Спланхнологія. Ендокринні залози» та «Серцево-судинна система. Органи імунної системи. Центральна нервова система, периферична нервова система. Вегетативна нервова система. Органи чуття та провідні шляхи головного та спинного мозку». По спеціальностям «Медицина» та «Педіатрія» за трьома: «Анатомія опорно-рухового апарату», «Спланхнологія. Центральна нервова система і органи чуття» та «Серце. Судини і нерви голови, шиї, тулуба та кінцівок».

За час впровадження комп'ютерного контролю суттєво підвищилися ефективність та об'єктивність оцінювання рівня знань студентів зі швидким отриманням результатів (як позитивних так і негативних). Студенти при цьому залишаються у рівних конкурентних умовах, так як суворий контроль під час його проведення виключає можливість використання будь-яких довідкових матеріалів.

В даний час комп'ютерний контроль студентів розглядається як один із ключових компонентів вищої освіти, оскільки він лежить у основі сучасних методів викладання різних дисциплін у медичних вузах [7], сприяє безперервному отриманню знань з вдосконаленням своєї кваліфікації зі здатністю до самоосвіти та становленню ціннісних орієнтацій у майбутніх лікарів [3, 4]. Результати досвіду впровадження у навчальний процес сучасних інформаційних технологій, а саме комп'ютерного тестування показало полегшення контролю рівня знань та активізацію навчальної діяльності студента, яке призводить до підвищення успішності, а у подальшому до вдалого складання ліцензійного іспиту «Крок-1. Загальна лікарська підготовка» та «Крок-1. Стоматологія»

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми і методи їх розв'язання при викладанні анатомії людини іноземним студентам / В.О. Рогуля, О.О. Шерстюк, С.А. Підлужна, Н.Л. Свінцицька // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : навч. -наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 180–182.
2. Волосовець О.П. Питання якості освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі // Медична освіта. – 2005. – №2. – С. 12–16.
3. Запровадження комп'ютерних технологій у сучасній професійній підготовці студентів з дисципліни «Медична біологія» / С.І. Дубінін, А.В. Ваценко, В.О. Пілюгін [та ін.] // Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу : матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2019. – С. 20.

4. Особливості становлення ціннісних орієнтацій у майбутніх лікарів / Н.Л. Свінцицька, Ю.М. Северин, Р.Л. Устенко [та ін.] // Технології здоров'язбережування в сучасних закладах освіти України: проблеми та перспективи : матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф. / за заг. ред. О.О. Момот, Ю.В. Зайцевої, Ю.В. Солохи [та ін.]. – Полтава : Сімон, 2019. – С. 104–109.
5. Павленкова О.В. Самостійна робота студентів як важливий компонент вищої освіти / О.В. Павленкова, С.А. Павленко, І.М. Ткаченко // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів». – Полтава, 2017. – С. 117–119.
6. Роль сучасних інформаційних технологій у самостійній роботі студентів / Я.А. Тарасенко О.О. Тихонова, В.М. Рошко, О.О. Балковий // Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу : зб. тез наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Івано-Франківськ, 17 травня 2019 р.). – Івано-Франківськ, 2019. – С. 61.
7. Сучасні методи викладання дисципліни анатомія людини в медичних вузах / Я.А. Тарасенко, О.О. Тихонова, Т.Ф. Дейнега [та ін.] // Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю ; м. Тернопіль, 16-17 трав. 2019 р. – Тернопіль, 2019. – С. 226–227.

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ЗАРУБІЖНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Січко І.О., Мінакова А.М.
(Миколаїв, Україна)

На сучасному етапі людського розвитку екологічна освіта, виховання та культури відіграють важливу роль у виробленні спільних стратегій розвитку суспільства. Теперішня екологічна ситуація вимагає від населення нового погляду на відносини з природою, нових норм поведінки людини в довкіллі, почуття відповідальності перед майбутніми поколіннями.

Проблеми екологічної освіти є предметом дослідження багатьох зарубіжних учених: визначення філософських, соціально-економічних, культурологічних, етичних та інших основ екологічної освіти, виявлення сутнісних, змістовних, структурних характеристик екологічного світогляду, екологічної свідомості, екологічного мислення як факторів кардинальної зміни ставлення людини до природи, формування екологічної культури як мети екологічної освіти, виявлення теоретико-методологічних підстав загальної екологічної освіти та виховання (В. Гірусов, Н. Дежнікова, С. Дерябо, А. Захлебний, І. Зверев, Д. Кавтарадзе, М. Кармаєв, М. Мойсєєв, М. Мамардашвілі, Н. Мамедов, М. Реймерс, І. Суравєгіна, А. Урсул, В. Ясвін та ін.).

Екологічна освіта пройшла довгий шлях у своєму розвитку від відносної невизначеності мети і завдань до загального визнання як провідного чинника досягнення стабільності та сталого розвитку сучасного світового співтовариства і планети в цілому [3].

ЮНЕСКО розглядає екологічну освіту в межах окремої програми як самостійну ланку. В багатьох країнах питання щодо місця й правомірності екологічної освіти й виховання в загальній системі освіти зі сфери довготривалих дискусій успішно змістилося у площину практичної реалізації. Прикладом можуть стати такі країни, як Німеччина, Фінляндія, Швеція, Японія, США, Канада та ін. [2].

У Західній Європі екологічне виховання починається з трьох років. Важливе значення в цьому процесі мають спеціальні господарства, в яких діти можуть спілкуватися з тваринами, доглядати за ними. У різних країнах існують свої специфічні умови освіти і виховання.